

13.11.2009

obowiązuje od

„Nowelizacja Prawa upadłościowego i naprawczego z dnia 5 grudnia 2008r. regulująca postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej (tzw. upadłość konsumencka)”, Tarnów, 5.12.2009r.

W dniu 5 grudnia 2009 r. o godzinie 10:00 w „błękitnej sali” budynku Enion S.A. w Tarnowie, ul. Lwowska 72-96 B, odbędzie się szkolenie: „Nowelizacja Prawa upadłościowego i naprawczego z dnia 5 grudnia 2008 r. regulująca postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej (tzw. upadłość konsumencka)”. Szkolenie poprowadzi SSR w Tarnowie Małgorzata Kryplewska-Baran.

Konspekt wykładu

I. Uwagi ogólne dotyczące modeli postępowania upadłościowego wobec dłużnika nieprowadzącego działalności gospodarczej.

- 1) model konserwatywny.
- 2) model umiarkowany.
- 3) model liberalny.

II. Główne założenia rządowego projektu zmian przepisów prawa upadłościowego i naprawczego.

- 1) oddłużenie jako wyjątek, a nie reguła i przywilej dla dłużnika.
- 2) obowiązek maksymalnej spłaty wierzycieli.
- 3) zapewnienie wierzycielom możliwości obrony swoich praw.
- 4) niskie koszty postępowania upadłościowego.

III. Zakres podmiotowy tzw. upadłości konsumenckiej (art. 491¹ prawa upadłościowego i naprawczego).

IV. Stosunek tzw. upadłości konsumenckiej do upadłości „przedsiębiorców” (art. 491² prawa upadłościowego i naprawczego).

- 1) przepisy prawa upadłościowego i naprawczego stosowane wprost lub tylko ze zmianami w tzw. upadłości konsumenckiej.
- 2) przepisy prawa upadłościowego i naprawczego nie znajdujące zastosowania w tzw. upadłości konsumenckiej.

V. Podstawy ogłoszenia tzw. upadłości konsumenckiej (art. 491³ prawa upadłościowego i naprawczego).

- 1) niewypłacalność (art. 10 i 11 prawa upadłościowego i naprawczego).
- 2) wyjątkowe i niezależne okoliczności.

VI. Skutki ogłoszenia tzw. upadłości konsumenckiej (art. 57 i 75 prawa upadłościowego i naprawczego).

VII. Sprzedaż lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (art. 491⁶ prawa upadłościowego i naprawczego).

VIII. Sądowe warunki spłaty wierzycieli (art. 491⁷ prawa upadłościowego i naprawczego).

- 1) sporządzenie i wykonanie ostatecznego planu podziału funduszków masy upadłości.
- 2) postanowienie sądu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli.
  - a). zakres i czas spłaty.
  - b). wysokość umorzenia zobowiązań.
- 3) ustanie funkcji syndyka.

IX. Status prawny upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli (art. 491⁹ prawa upadłościowego i naprawczego).

- 1) czynności zwykłego zarządu i przekraczające zwykły zarząd.
- 2) coroczne sprawozdania z wykonania planu spłaty, dotyczące osiągniętych dochodów i nabytych składników majątkowych.

X. Zmiana planu spłaty wierzycieli (art. 491¹⁰ prawa upadłościowego i naprawczego).

XI. Skutki niewykonania planu spłaty wierzycieli (art. 491¹¹ prawa upadłościowego i naprawczego).

- 1) niemożność ponownego ubiegania się o ogłoszenie upadłości przez okres 10 lat (art. 491³ ust. 2 pkt 3 prawa upadłościowego i naprawczego).
- 2) możliwość wszczęcia egzekucji na podstawie wyciągu z zatwierdzonej przez sędziego komisarza listy wierzytelności (art. 264 ust. 1 i 491⁷ ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego).
- 3) możliwość wytoczenia powództwa o wierzytelność, której uznania odmówiono w całości lub w części w toku postępowania upadłościowego (art. 263 prawa upadłościowego i naprawczego).
- 4) możliwość wytoczenia powództwa o wierzytelność, która nie została zgłoszona sędziemu komisarzowi (art. 263 prawa upadłościowego i naprawczego).

XII. Oddłużenie upadłego (art. 491¹² prawa upadłościowego i naprawczego).

- 1) rodzaje wierzytelności.
- 2) czas powstania wierzytelności.

XIII. Dotychczasowa praktyka Sądu Rejonowego w Tarnowie w zakresie rozpoznawania spraw tzw. upadłości konsumenckiej.

Dz.U.08.234.1572

USTAWA

z dnia 5 grudnia 2008 r.

o zmianie ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze oraz ustawy o kosztach sądowych

w sprawach cywilnych

(Dz. U. z dnia 30 grudnia 2008 r.)

Art.

1. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.¹) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Ustawa reguluje:

1) zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników będących:

a) przedsiębiorcami,

b) osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej, których niewypłacalność powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od nich okoliczności;

2) skutki ogłoszenia upadłości;

3) zasady postępowania naprawczego wobec przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością.";

2) w części trzeciej dodaje się tytuł V w brzmieniu:

"Tytuł V. Postępowanie upadłościowe wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej

Art. 491¹. Przepisy niniejszego tytułu stosuje się wobec osób fizycznych, do których nie mają zastosowania przepisy działu II tytułu I części pierwszej.

Art. 491². 1. W sprawach objętych przepisami niniejszego tytułu postępowanie upadłościowe prowadzi się według stosowanych odpowiednio przepisów o postępowaniu upadłościowym obejmującym likwidację majątku upadłego, z tym że nie stosuje się przepisów art. 20, art. 21, art. 28 ust. 1, art. 32 ust. 1, art. 44-50, art. 53, art. 55-56 i art. 307 ust. 1.

2. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić tylko dłużnik.

3. Obwieszczenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości dokonuje się przez ogłoszenie w budynku sądowym oraz zamieszczenie w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym.

4. Sąd niezwłocznie zwraca się do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla dłużnika o udzielenie informacji, czy dłużnik w ciągu ostatnich pięciu lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości zgłaszał fakt dokonania czynności prawnych podlegających opodatkowaniu, oraz zasięga informacji w Krajowym Rejestrze Sądowym, czy dłużnik jest współnikiem spółek handlowych.

5. Sędzia-komisarz może zezwolić, żeby likwidację masy upadłości prowadził upadły pod nadzorem syndyka.

6. Do zobowiązań upadłego powstałych po prawomocnym ustaleniu planu spłaty nie stosuje się art. 146 ust. 4.

Art. 491³. 1. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli niewypłacalność dłużnika nie powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od niego okoliczności, w szczególności w przypadku

gdy dłużnik zaciągnął zobowiązanie będąc niewypłacalnym, albo do rozwiązania stosunku pracy dłużnika doszło z przyczyn leżących po stronie pracownika lub za jego zgodą.

2. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w stosunku do dłużnika w okresie dziesięciu lat przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości:

- 1) prowadzono postępowanie upadłościowe lub inne postępowanie, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań albo w którym zawarto układ, lub
- 2) prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym nie zaspokojono wszystkich wierzycieli, a dłużnik po zakończeniu lub umorzeniu postępowania zobowiązań swych nie wykonał, lub
- 3) prowadzono postępowanie upadłościowe według przepisów tytułu niniejszego, jeżeli postępowanie to zostało umorzone z innych przyczyn niż na wniosek wszystkich wierzycieli, lub
- 4) czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 491⁴. Jeżeli upadły nie wskaże i nie wyda syndykowi całego majątku albo niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykonuje ciążących na nim obowiązków, sąd umarza postępowanie.

Art. 491⁵. Wątpliwości co do tego, które z przedmiotów należących do upadłego wchodzi w skład masy upadłości, rozstrzyga sędzia-komisarz na wniosek syndyka lub upadłego. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Art. 491⁶. 1. Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny, w którym zamieszkuje upadły, z sumy uzyskanej z jego sprzedaży wydziela się upadłemu kwotę odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego za okres dwunastu miesięcy.

2. Kwotę, o której mowa w ust. 1, na wniosek syndyka, określa sędzia-komisarz, biorąc pod uwagę potrzeby mieszkaniowe upadłego, w tym liczbę osób pozostających z upadłym we wspólnym gospodarstwie domowym. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

3. Sędzia-komisarz może przyznać upadłemu zaliczkę na poczet kwoty, o której mowa w ust. 1.

Art. 491⁷. 1. Po sporządzeniu ostatecznego planu podziału, nie wcześniej jednak niż po opuszczeniu przez upadłego domu jednorodzinny lub lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 491⁶ ust. 1, sąd wydaje postanowienie o ustaleniu planu spłaty wierzycieli upadłego, określającego w jakim zakresie i w jakim czasie, nie dłuższym niż pięć lat, upadły jest obowiązany spłacać należności niezaspokojone na podstawie planu podziału oraz jaka część zobowiązań upadłego, po wykonaniu planu spłaty wierzycieli, zostanie umorzona. W planie spłaty wierzycieli uwzględnia się wszystkie zobowiązania upadłego powstałe do dnia jego ustalenia.

2. O ustaleniu planu spłaty wierzycieli upadłego sąd orzeka na wniosek upadłego, po przeprowadzeniu rozprawy, o której terminie zawiadamia wszystkich wierzycieli.

3. Sąd nie jest związany wnioskiem upadłego co do treści planu spłaty wierzycieli i może ustalić warunki spłaty bardziej korzystne dla wierzycieli, jeżeli zażąda tego wierzyciel. Przepis art. 370 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. Na postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli przysługuje zażalenie.

5. Ustalenie planu spłaty wierzycieli nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego oraz hipoteki morskiej, jeśli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.

Art. 491⁸. Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o ustaleniu planu spłaty wierzycieli powołanie syndyka wygasa z mocy prawa.

Art. 491⁹. 1. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych przekraczających granice zwykłego zarządu.

2. W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli upadły może zaciągać zobowiązania niezbędne dla utrzymania swojego i osób, w stosunku do których ciąży na nim ustawowy obowiązek dostarczania środków utrzymania, z wyjątkiem jednak zakupów na raty lub zakupów z odroczoną płatnością.

3. Upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie z wykonania planu spłaty wierzycieli za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej dwukrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w odrębnych przepisach. Do sprawozdania upadły dołącza kopię rocznego zeznania podatkowego.

Art. 491¹⁰. 1. Jeżeli upadły z powodu przemijającej przeszkody nie może wywiązać się z obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli, sąd na jego wniosek, po wysłuchaniu wierzycieli, może zmienić plan spłaty wierzycieli w ten sposób, że przedłuży termin spłaty lub zmieni wysokość poszczególnych płatności. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Łączny okres, o który można przedłużyć termin spłaty wierzytelności, nie może przekroczyć dwóch lat.

2. W razie istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli, wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej, każdy z wierzycieli może wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli przez podwyższenie kwot przypadających wierzycielom. O zmianie planu spłaty wierzycieli orzeka sąd po przeprowadzeniu rozprawy, o której zawiadamia się upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Art. 491¹¹. 1. W razie niewykonywania przez upadłego obowiązków ustalonych w planie spłaty wierzycieli sąd na wniosek wierzyciela, po przeprowadzeniu rozprawy, o której zawiadamia się upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty, uchyla plan spłaty wierzycieli oraz umarza postępowanie upadłościowe. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się także wtedy, gdy upadły w sprawozdaniu z wykonania planu spłaty wierzycieli zataił swoje przychody lub w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli dokonywał czynności przekraczających granice zwykłego zarządu, lub gdy okaże się, że upadły ukrywał majątek bądź czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Art. 491¹². 1. Po wykonaniu przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli sąd wydaje postanowienie o umorzeniu niezaspokojonych zobowiązań upadłego objętych planem spłaty oraz o zakończeniu postępowania upadłościowego.

2. Umarzając zobowiązania upadłego sąd wymienia wierzyciela, tytuł i sumę zobowiązania, podlegającego umorzeniu.

3. Umorzenie zobowiązań nie dotyczy zobowiązań upadłego, obejmujących świadczenia okresowe, których tytuł prawny nie wygasł, oraz zobowiązań powstałych po ogłoszeniu upadłości.

4. O umorzeniu niezaspokojonych zobowiązań upadłego oraz o zakończeniu postępowania upadłościowego sąd orzeka na wniosek upadłego, po przeprowadzeniu rozprawy, o której terminie zawiadamia wszystkich wierzycieli objętych planem spłaty wierzycieli. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie."

Art.

2. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm. ²⁾) w art. 75 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

"5) wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej."

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.